



Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
HENRIK SAUGMANDSGAARD ØE
prezentate la 26 mai 2016¹

Cauza C-230/15

**Brite Strike Technologies Inc.
împotriva
Brite Strike Technologies SA**

[cerere de decizie preliminară formulată de rechtbank Den Haag (Tribunalul din Haga, Țările de Jos)]

„Trimitere preliminară — Cooperare judiciară în materie civilă — Competența judiciară și executarea hotărârilor — Regulamentul (CE) nr. 44/2001 — Articolul 71 — Aplicabilitatea unei convenții referitoare la o materie specială — Convenția Benelux în materia proprietății intelectuale — Convenție intrată în vigoare ulterior acestui regulament, dar care preia esența tratatelor anterioare — Regulamentul nr. 44/2001 — Articolul 22 punctul 4 — Litigiu privind o marcă Benelux — Competența instanțelor din cele trei state ale Benelux sau competența exclusivă a instanțelor unuia dintre acestea — Criterii care trebuie aplicate eventual în vederea identificării acestuia”

I – Introducere

1. Cererea de decizie preliminară formulată de rechtbank Den Haag (Tribunalul din Haga, Țările de Jos) privește interpretarea articolului 22 punctul 4 și a articolului 71 din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială², denumit în mod obișnuit „Regulamentul Bruxelles I”.

2. Această cerere se înscrie în cadrul unei proceduri pendente în fața instanței neerlandeze menționate, care ridică o problemă de identificare a instanței competente *ratione loci* să se pronunțe cu privire la o acțiune care a fost formulată de o societate americană în vederea obținerii anulării unei mărci Benelux, deținută de o societate luxemburgheză.

3. Dat fiind că normele de competență corespunzătoare litigiilor transfrontaliere dintre particulari cu privire la validitatea unei mărci figurează atât la articolul 22 punctul 4 din Regulamentul nr. 44/2001, cât și la articolul 4.6 din Convenția Benelux în materie de proprietate intelectuală (mărci și desene sau modele industriale) din 25 februarie 2005³ (denumită în continuare „CBPI”), instanța de trimitere ridică problema modului în care dispozițiile acestor două instrumente trebuie coroborate în caz de concurs al domeniilor lor de aplicare material, spațial și temporal.

1 — Limba originală: franceza.

2 — JO 2001, L 12, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 3, p. 74.

3 — Convenție semnată la Haga de către Regatul Belgiei, Marele Ducat al Luxemburgului și Regatul Țărilor de Jos.

4. În temeiul articolului 71 din Regulamentul nr. 44/2001, intrarea în vigoare a acestuia nu a repus în discuție aplicabilitatea convențiilor care sunt deja obligatorii pentru statele membre ale Uniunii Europene și care reglementează competența judiciară în materii speciale. Se solicită Curții să se pronunțe cu privire la aspectul dacă rezultă din acest articol că, în speță, trebuie acordată prioritate CBPI, dat fiind că aceasta a intrat în vigoare ulterior regulamentului menționat, însă preia în special la articolul 4.6 esența tratatelor Benelux anterioare.

5. În ipoteza în care Curtea ar statua că dispozițiile Regulamentului nr. 44/2001 trebuie să prevaleze asupra celor ale CBPI, instanța de trimitere îi solicită în acest caz să stabilească dacă decurge din articolul 22 punctul 4 din acest regulament că instanțele celor trei state ale Benelux-ului dispun de o competență internațională egală în prezența unui litigiu precum cel principal sau, în cazul în care această afirmație nu este valabilă, să se precizeze care sunt criteriile care permit să se desemneze acela dintre aceste state membre ale cărui instanțe ar avea competență exclusivă, eventual printr-o aplicare a articolului 4.6 din CBPI la acest nivel.

II – Cadrul juridic

A – Regulamentul nr. 44/2001

6. Articolul 2 alineatul (1) din acest regulament prevede norma generală de competență potrivit căreia, „[s]ub rezerva dispozițiilor prezentului regulament, persoanele domiciliată pe teritoriul unui stat membru sunt acționate în justiție, indiferent de naționalitatea lor, în fața instanțelor statului membru în cauză”.

7. Articolul 22 punctul 4 primul paragraf din respectivul regulament, care figurează în secțiunea 6 din capitolul II din acesta, intitulată „Competența exclusivă”, prevede că „[u]rmătoarele instanțe au competență exclusivă, indiferent de domiciliu[,] în ceea ce privește înregistrarea sau valabilitatea brevetelor, mărcilor, desenelor și modelelor industriale, precum și a altor drepturi similare care necesită depunerea sau înregistrarea, instanțele din statul membru pe teritoriul căruia depunerea sau înregistrarea a fost solicitată, a avut loc sau, în temeiul unui instrument comunitar sau al unei convenții internaționale, se consideră că a avut loc”.

8. Al doilea paragraf al respectivului punct 4 prevede că, „[f]ără a aduce atingere competenței pe care Oficiul European pentru Brevete o are în conformitate cu Convenția privind acordarea brevetelor europene, semnată la München la 5 octombrie 1973”⁴, „instanțele din fiecare stat membru au competență exclusivă, indiferent de domiciliu, în acțiunile privind înregistrarea sau valabilitatea unui brevet european acordat statului în cauză”⁵.

9. Articolul 71 din același regulament, care face parte din capitolul VII din acesta, intitulat „Relațiile cu alte instrumente”, prevede:

„(1) Prezentul regulament nu aduce atingere convențiilor la care statele membre sunt parte și care reglementează competența, recunoașterea sau executarea hotărârilor în anumite chestiuni speciale.

4 — Denumită în continuare „Convenția de la München” (textul acestei convenții este accesibil la adresa de internet <http://www.epo.org/law-practice/legal-texts/html/epc/2013/f/ma1.html>).

5 — Primul și al doilea paragraf al acestui articol 22 punctul 4 corespund în esență articolului 16 alineatul (4) din Convenția din 27 septembrie 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială (JO 1972, L 299, p. 32, Ediție specială, 19/vol. 10, p. 3), astfel cum a fost modificată prin convențiile succesive referitoare la aderarea noilor state membre la această convenție (JO 1998, C 27, p. 1, denumită în continuare „Convenția de la Bruxelles”), și articolului Vd din protocolul anexat la aceasta. Interpretările și explicațiile date în privința articolului 16 alineatul (4) din Convenția de la Bruxelles sunt, în opinia noastră, transpozabile în cazul articolului 22 punctul 4 din Regulamentul nr. 44/2001, ca urmare a echivalenței existente între aceste dispoziții (a se vedea prin analogie Hotărârea din 10 septembrie 2015, Holterman Ferho Exploitatie și alții, C-47/14, EU:C:2015:574, punctul 38).

(2) Pentru o interpretare unitară, alineatul (1) se aplică în modul următor:

- (a) prezentul regulament nu împiedică o instanță dintr-un stat membru care este parte la o convenție privind o materie specială să-și întemeieze competența pe convenția în cauză, chiar și atunci când pârâțul are domiciliul într-un alt stat membru care nu este parte la convenția respectivă. Instanța sesizată aplică, în orice caz, articolul 26 din prezentul regulament;

[...]”⁶.

10. Regulamentul nr. 44/2001 a fost abrogat prin Regulamentul (UE) nr. 1215/2012⁷, denumit în mod obișnuit „Regulamentul Bruxelles Ia”, însă acesta nu se aplică acțiunilor în justiție care, precum în litigiul principal, au fost introduse anterior datei de 10 ianuarie 2015⁸. Normele de competență enunțate la articolul 2 alineatul (1), la articolul 22 punctul 4 și la articolul 71 din Regulamentul nr. 44/2001 au fost preluate la articolul 4 alineatul (1), la articolul 24 punctul 4 și la articolul 71 din Regulamentul nr. 1215/2012, cu câteva adaptări care nu repun în discuție conținutul general al acestor prime dispoziții⁹. Regulamentul (UE) nr. 542/2014¹⁰ a modificat în mod substanțial acest din urmă regulament, adăugând la acesta articolele 71a-71d, pentru a reglementa legăturile existente¹¹ între acesta și atât Acordul privind Curtea unică în materie de brevete¹², cât și Tratatul Curții de Justiție din Benelux¹³.

B – CBPI

11. Conform articolului 5.2, CBPI a abrogat, de la 1 septembrie 2006, pe de o parte, convention Benelux en matière de marques de produits (Convenția Benelux în materie de mărci de produse) semnată la Bruxelles la 19 martie 1962¹⁴, la care era anexată loi uniforme Benelux sur les marques (Legea uniformă a Benelux privind mărcile)¹⁵, și, pe de altă parte, convention Benelux en matière de dessins ou modèles (Convenția Benelux în materie de desene sau modele industriale), semnată la Bruxelles la 25 octombrie 1966¹⁶, la care era anexată loi uniforme Benelux en matière de dessins ou modèles (Legea uniformă a Benelux privind desenele sau modelele industriale)¹⁷.

6 — Articolul 71 din Regulamentul nr. 44/2001 înlocuiește articolul 57 din Convenția de la Bruxelles, cu o singură diferență semnificativă de formulare (a se vedea punctul 25 din prezentele concluzii).

7 — Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 **privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială** (JO 2012, L 351, p. 1).

8 — Domeniul de aplicare temporal al Regulamentului nr. 1215/2012 este definit la articolul 66 din acesta.

9 — În această privință, vom observa, pe de o parte, doar că articolul 24 punctul 4 din Regulamentul nr. 1215/2012 precizează că această dispoziție se aplică independent de faptul că aspectul vizat de aceasta este invocat pe cale de acțiune sau de excepție (în conformitate cu Hotărârile din 13 iulie 2006, GAT, C-4/03, EU:C:2006:457, punctul 31, și Roche Nederland și alții, C-539/03, EU:C:2006:458, punctul 40), și, pe de altă parte, că articolul 71 din acesta înlocuiește cu termenul generic „instanță” termenul „tribunal”, care figura la articolul 71 din Regulamentul nr. 44/2001, printre altele în versiunea franceză a regulamentelor amintite.

10 — Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului din 15 mai 2014 **de modificare a Regulamentului nr. 1215/2012 în ceea ce privește normele aplicabile cu privire la Curtea unică în materie de brevete și Curtea de Justiție din Benelux** (JO 2014, L 163, p. 1), care se aplică de la 10 ianuarie 2015, conform articolului 2 din acesta.

11 — A se vedea considerentele (1)-(4) ale Regulamentului nr. 542/2014. În special, articolul 71a introdus prin acesta din urmă prevede că „instanț[e] comun[e] mai multor state membre” reprezentate de Curtea unică în materie de brevete și Curtea de Justiție din Benelux sunt considerate „instanțe” în sensul Regulamentului nr. 1215/2012.

12 — Acest acord semnat la 19 februarie 2013 (JO 2013, C 175, p. 1) va intra în vigoare atunci când 13 state membre îl vor fi ratificat, în condițiile enunțate la articolul 89 alineatul (1).

13 — Tratatul privind instituirea și statutul Curții de Justiție din Benelux, semnat la Bruxelles la 31 martie 1965 de către Regatul Belgiei, Marele Ducat al Luxemburgului și Regatul Țărilor de Jos, și intrat în vigoare la 1 ianuarie 1974. Aceste trei state au semnat, la 15 octombrie 2012, un protocol de modificare a acestui tratat pentru a transfera Curții de Justiție din Benelux competențe în domenii specifice, care intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1215/2012.

14 — Denumită în continuare „CBM”, intrată în vigoare la 1 iulie 1969.

15 — Denumită în continuare „LBM”, intrată în vigoare la 1 ianuarie 1971.

16 — Denumită în continuare „CBDM”, intrată în vigoare la 1 ianuarie 1974.

17 — Denumită în continuare „LBDM”, intrată în vigoare la 1 ianuarie 1975.

12. Potrivit preambulului său, CBPI are drept obiective printre altele:

- „înlocuirea convențiilor, a legilor uniforme și a protocoalelor de modificare în materie de mărci și de desene sau modele industriale ale Benelux printr-o singură convenție care reglementează în același timp dreptul mărcilor și dreptul desenelor sau modelelor industriale în mod sistematic și transparent”;
- „prevederea unor proceduri rapide și eficiente [...] pentru a adapta reglementarea Benelux la reglementarea comunitară și la tratatele internaționale ratificate deja de cele trei înalte părți contractante” și
- „înlocuirea Biroului Benelux pentru Mărci și a Biroului Benelux pentru Desene sau Modele Industriale cu Organizația Benelux a Proprietății intelectuale (mărci, desene sau modele industriale), care își asumă misiunea prin intermediul unor organe de decizie și de execuție care dispun de competențe proprii și complementare”¹⁸.

13. Reluând în esență articolul 37 din LBM¹⁹ și articolul 29 din LBDM²⁰, articolul 4.6 din CBPI, intitulat „Competența teritorială”, prevede, cu privire la litigiile dintre persoanele fizice sau juridice²¹:

„1. Cu excepția atribuirii contractuale exprese a competenței judiciare teritoriale, aceasta este determinată, în materia mărcilor sau a desenelor sau modelelor industriale, de domiciliul pârâtului sau de locul în care obligația în litigiu a luat naștere, a fost sau trebuie să fie executată. Locul depunerii sau al înregistrării unei mărci sau a unui desen sau model industrial nu poate în niciun caz să constituie singurul temei pentru determinarea competenței.

2. Atunci când criteriile enunțate mai sus sunt insuficiente pentru determinarea competenței teritoriale, reclamantul poate introduce o acțiune în fața instanței de la domiciliul sau reședința sa, sau, în cazul în care nu are un domiciliu sau o reședință pe teritoriul Benelux, în fața instanței alese, fie la Bruxelles, fie la Haga, fie la Luxemburg.

3. Instanțele aplică din oficiu normele definite la alineatele 1 și 2 și își constată în mod expres competența.

[...]”

III – Litigiul principal, întrebările preliminare și procedura în fața Curții

14. La 4 februarie 2010, Brite Strike Technologies SA, al cărei sediu se află la Luxemburg (Marele Ducat al Luxemburgului), a depus semnul verbal „Brite Strike” în vederea înregistrării sale ca marcă Benelux de către OBPI, care are sediul la Haga.

18 — În temeiul articolelor 1.2, 1.3 și 1.5 din CBPI, organizația menționată își are sediul la Haga și este compusă din diferite organe care îi permit să îndeplinească misiunile care îi sunt încredințate în temeiul acestei convenții, inclusiv „Oficiul Benelux pentru proprietate intelectuală (mărci și desene sau modele industriale)” (denumit în continuare „OBPI”).

19 — Comentariul din CBM și din LBM redactat în comun de către guvernele belgian, luxemburghez și neerlandez a fost publicat în limba neerlandeză în *Tractatenblad van het Koninkrijk der Nederlanden*, 1962, nr. 58 (a se vedea p. 75 și urm cu privire la articolul 37 din LBM). O versiune în limba franceză a acestei expuneri de motive figurează pe pagina de internet a OBPI (https://www.boip.int/wps/portal/site/juridical/regulations/oldregulations!/ut/p/a0/04_Sj9CPyKssy0xPLMnMz0vMAfGjzOKdg5w8HZ0MHQ0s_IKNDDxdFX1DHL1CDYO9DfSD04r0C71dFQHD_Xc9/).

20 — Expunerea de motive prevăzută la articolul 29 din LBDM, care o preia în esență pe cea referitoare la articolul 37 din LBM, figurează și la adresa de internet menționată la nota de subsol 19 din prezentele concluzii.

21 — Această situație, care este situația din litigiul principal, trebuie diferențiată de acțiunile exercitate în mod direct împotriva unei decizii a OBPI referitoare la înregistrarea unei mărci Benelux, pentru care sunt prevăzute norme specifice de CBPI (a se vedea articolele 2.12, 2.17 și 4.2).

15. La 21 septembrie 2012, Brite Strike Technologies Inc., societate americană ale cărei produse au fost distribuite în special de către Brite Strike Technologies SA, a formulat o acțiune împotriva acesteia din urmă la rechtbank Den Haag (Tribunalul din Haga) pentru obținerea anulării mărcii respective, în temeiul articolelor 2.4²² și 2.28²³ din CBPI, arătând că pârâta ar fi înregistrat-o cu rea-credință și încălcând drepturile care ar fi ale sale în calitate de primă utilizatoare cunoscută a semnelui în cauză pe teritoriul Benelux.

16. Brite Strike Technologies SA a ridicat excepția de necompetență teritorială, susținând că acțiunea ar fi trebuit să fie introdusă la Luxemburg, unde se află propriul său sediu, întrucât ea este pârâta, iar nu la Haga, unde s-a efectuat înregistrarea mărcii în discuție.

17. Potrivit instanței de trimitere, pentru a se pronunța cu privire la acest incident de procedură, este necesar să se stabilească dacă norma de competență enunțată la articolul 4.6 din CBPI, din care ar rezulta că ar fi necompetentă să soluționeze acest litigiu²⁴, trebuie să prevaleze asupra normei de competență enunțate la articolul 22 punctul 4 din Regulamentul nr. 44/2001, care i-ar permite în schimb să se declare competentă.

18. În această privință, rechtbank Den Haag (Tribunalul din Haga) citează o hotărâre a Gerechtshof Den Haag (Curtea de Apel din Haga) din 26 noiembrie 2013²⁵, în care această din urmă instanță a considerat că normele de competență prevăzute de Regulamentul nr. 44/2001 trebuiau să aibă prioritate față de cele care figurează în CBPI, pentru motivul că, „chiar dacă se înscrie în esență în prelungirea textelor Benelux anterioare și chiar dacă normele de competență corespunzătoare sunt identice”, această convenție este „ulterioară intrării vigoare a regulamentului [menționat]”, „astfel încât articolul 4.6 din aceasta nu poate fi considerat o reglementare specială în sensul articolului 71 [din aceasta]”²⁶.

19. Instanța de trimitere consideră că există însă incertitudini în ceea ce privește semnificația care trebuie dată menționatului articol 71, precum și în ceea ce privește modalitățile potrivit cărora articolul 22 punctul 4 din Regulamentul nr. 44/2001 ar trebui eventual aplicat în cadrul unui litigiu precum cel principal, având ca obiect valabilitatea unei mărci Benelux.

20. În acest context, prin decizia din 13 mai 2015, primită de Curte la 20 mai 2015, rechtbank Den Haag (Tribunalul din Haga) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) [Convenția Benelux] (pentru motivele indicate la punctele 28-34 din hotărârea Gerechtshof Den Haag [Curtea de Apel din Haga] din 26 noiembrie 2013 sau pentru alte motive) trebuie considerată o convenție ulterioară, astfel încât articolul 4.6 din aceasta nu poate fi considerat o normă specială, în sensul articolului 71 din Regulamentul nr. 44/2001?

22 — Potrivit articolului 2.4 teza introductivă și litera f din CBPI, „[n]u se acordă niciun drept asupra unei mărci prin: [...] f. înregistrarea unei mărci [Benelux] a cărei depunere a fost efectuată cu rea-credință, în special: 1. depunerea, efectuată cu cunoașterea sau cu ignorarea nescuzabilă a utilizării normale efectuate cu bună-credință în ultimii trei ani pe teritoriul Benelux, a unei mărci asemănătoare pentru produse sau servicii similare, de către un terț care nu și-a dat acordul [...]”.

23 — Articolul 2.28 alineatul 3 teza introductivă și litera b) din CBPI enunță că, „[a]tunci când [...] terțul menționat la articolul 2.4 litera f) [...] este parte în litigiu, orice persoană interesată poate invoca nulitatea: [...] b. depunerii prin care nu se acordă niciun drept asupra mărcii în temeiul articolului 2.4 litera [...] f) [...] în termen de cinci ani de la data înregistrării”.

24 — Instanța de trimitere arată că pârâta din litigiul principal nu are domiciliul în Țările de Jos și nici nu există o obligație care a fost sau care trebuie să fie executată în Țările de Jos.

25 — Hotărârea H&M AB și alții/G-Star (ECLI:NL:GHDHA:2013:4466), accesibilă la următoarea adresă de internet: <http://deeplink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:GHDHA:2013:4466>.

26 — Instanța de trimitere precizează că poziția astfel adoptată în anul 2013 de Gerechtshof Den Haag (Curtea de Apel din Haga) „se înscrie în linia unui articol care fusese publicat cu privire la același subiect”, și anume Schaafsma, S.J., „Samenloop van EEX en BVIE”, *Intellectuele eigendom & reclamerecht (IER)*, 2012, p. 593 și urm., în special punctul 8. Înțelegem că autorul acestui articol a fost unul dintre membrii completului care a pronunțat hotărârea respectivă.

În cazul unui răspuns afirmativ la această întrebare:

- 2) Din articolul 22 alineatul (4) din Regulamentul nr. 44/2001 reiese că atât instanța belgiană, precum și cea neerlandeză și cea luxemburgheză au competență internațională pentru soluționarea litigiului?
- 3) În cazul unui răspuns negativ, într-o cauză precum prezenta, cum trebuie să se determine dacă competența internațională revine instanței belgiene, celei neerlandeze sau celei luxemburghize? Pentru a determina astfel (mai precis) competența internațională, poate fi aplicat (totuși) articolul 4.6 din Convenția Benelux?”

21. Au fost depuse observații scrise doar de către Comisia Europeană. Nu a avut loc o ședință de audiere a pledoariilor.

IV – Analiză

A – Cu privire la interpretarea articolului 71 din Regulamentul nr. 44/2001

1. Cu privire la obiectul primei întrebări preliminare

22. Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență Curții să definească maniera în care normele de competență prevăzute la articolul 4.6 din CBPI și cele enunțate în Regulamentul nr. 44/2001 trebuie coroborate din perspectiva articolului 71 din acesta din urmă, atunci când se întâmplă ca domeniile de aplicare ale acestor două instrumente, care nu se suprapun în totalitate, să coincidă atât pe plan teritorial, cât și pe plan temporal și material.

23. Dat fiind că litigiul principal are ca obiect validitatea unei mărci Benelux, articolul 22 punctul 4 din Regulamentul nr. 44/2001 este dispoziția pe care instanța de trimitere urmărește în mod specific să o pună în aplicare în speță pentru a-și întemeia propria competență, observându-se că instanțele unui stat membru diferit ar putea fi competente în cazul în care articolul 4.6 din CBPI ar fi aplicat în caz contrar. Totuși, ea a formulat prima sa întrebare astfel încât înglobează ansamblul dispozițiilor Regulamentului nr. 44/2001. Considerăm de asemenea că problematica interacțiunii dintre aceste două instrumente internaționale nu se ridică exclusiv din perspectiva menționatului articol 22 punctul 4. Astfel, este posibil ca, în situații diferite, alte norme de competență enunțate de acest regulament să se afle în concurență cu cele ale articolului 4.6 din CBPI în cazul unei proceduri judiciare referitoare la protecția mărcilor, desenelor sau modelelor industriale²⁷. Prin urmare, va trebui să nu se negligeze această eventualitate în cursul examinării primei întrebări adresate în prezenta cauză și să se dea acesteia un răspuns care să se poată aplica în general.

27 — Normele generale din Regulamentul nr. 44/2001 se aplică altor acțiuni decât cele referitoare la „înregistrarea sau valabilitatea” titlurilor de proprietate intelectuală prevăzute la articolul 22 punctul 4 [a se vedea, în privința articolului 16 alineatul (4) din Convenția de la Bruxelles care echivalează cu această din urmă dispoziție, Hotărârea din 15 noiembrie 1983, Duijnsteer, 288/82, EU:C:1983:326, punctul 23 și urm.]. Astfel, o acțiune în contrafacerea unei mărci Benelux ar putea intra atât sub incidența articolului 4.6 din CBPI, cât și a articolului 5 punctul 3 din acest regulament, aplicabil în materie delictuală (astfel cum era situația în cauza în care s-a pronunțat hotărârea Gerechtshof Den Haag [Curtea de Apel din Haga], care este evocată în decizia de trimitere, a se vedea punctul 18 din prezentele concluzii) sau chiar a articolului 31 din regulamentul menționat, referitor la măsuri provizorii (a se vedea Hotărârea din 12 iulie 2012, Solvay, C-616/10, EU:C:2012:445, punctul 31 și urm.).

24. Articolul 71 din Regulamentul nr. 44/2001 are drept obiectiv rezervarea aplicării normelor de competență care figurează în convenții încheiate de statele membre, între ele sau cu state terțe, care se referă la „chestiuni speciale”²⁸. Or, domeniul de aplicare material al CBPI are un caracter special în raport cu cel al regulamentului menționat. În această privință, precizăm că, contrar a ceea ce poate lăsa să se creadă un enunț trunchiat de titlul său, sfera de aplicare a CBPI nu se extinde la ansamblul drepturilor de proprietate intelectuală, ci se limitează la „mărci și desene sau modele industriale”²⁹. La rândul său, Regulamentul nr. 44/2001 și în special articolul 22 punctul 4 din acesta include un spectru mai larg de titluri de proprietate intelectuală³⁰. Prin urmare, ar trebui în mod normal să rezulte din rezerva formulată la articolul 71 menționat că în privința litigiului principal se aplică normele de competență enunțate la articolul 4.6 din CBPI, iar nu norma enunțată la articolul 22 punctul 4 din acest regulament.

25. Cu toate acestea, Curtea a interpretat textul acestui articol 71 în sensul că „normele privind competența judiciară [...] prevăzute de convențiile speciale la care statele membre erau deja părți în momentul intrării în vigoare a acestui regulament au, în principiu, ca efect înlăturarea aplicării dispozițiilor acestui regulament care privesc același aspect”, atunci când litigiul intră în domeniul de aplicare al unei asemenea convenții³¹. Ea a întemeiat această interpretare restrictivă pe constatarea că, spre deosebire de articolul 71 menționat, care utilizează termenii «sunt parte», articolul 57 din Convenția de la Bruxelles, din care izvorăște acesta, utilizează formula «sunt sau vor fi parte» și preciza, în consecință, că această convenție nu se opunea, contrar Regulamentului nr. 44/2001, aplicării altor norme de competență judiciară la care statele contractante puteau subscrie, *chiar și în viitor*, prin încheierea unor convenții speciale³².

26. Rechtbank Den Haag (Tribunalul din Haga) solicită Curții să se pronunțe cu privire la modalitatea în care este necesar să se pună în aplicare aceste principii de coroborare în speță, dat fiind că CBPI a fost încheiată, desigur, după data intrării în vigoare a Regulamentului nr. 44/2001³³, însă a avut în esență drept obiect realizarea unei fuziuni între două convenții Benelux care, în ceea ce le privește, au fost încheiate anterior acestei date³⁴. Cu alte cuvinte, ea solicită să se stabilească dacă CBPI trebuie calificată drept convenție „ulterioară” acestui regulament, împrejurare din care ar rezulta, astfel cum a considerat Gerechtshof Den Haag (Curtea de Apel din Haga) în altă cauză³⁵, că dispozițiile acestui din urmă instrument, iar nu cele ale convenției, ar trebui să se aplice în litigiul principal.

27. Comisia propune să se răspundă la prima întrebare preliminară că, dată fiind data intrării sale în vigoare, CBPI nu intră în domeniul de aplicare *ratione temporis* al rezervei prevăzute la articolul 71 din Regulamentul nr. 44/2001 și că, prin urmare, normele de competență care figurează la articolul 4.6 din această convenție nu pot prevala asupra celor ale regulamentului menționat. În ceea

28 — Precizăm că, contrar articolului 71, care *conservă efectul* „convențiilor la care statele membre sunt parte și care reglementează competența, recunoașterea sau executarea hotărârilor în anumite chestiuni speciale” (sublinierea noastră), articolul 69 din Regulamentul nr. 44/2001 prevede că acesta din urmă *înlocuiește* convențiile încheiate între statele membre care reglementează aceleași aspecte, dar care au o *sferă generală de aplicare*. În plus, chiar în prezența unei convenții cu caracter special, normele enunțate de regulamentul menționat trebuie să fie aplicate în privința tuturor aspectelor de competență care nu sunt acoperite de aceasta (a se vedea, în privința articolului 57 din Convenția de la Bruxelles, care echivalează cu articolul 71 din acest regulament, Hotărârea din 6 decembrie 1994, Tatra, C-406/92, EU:C:1994:400, punctele 25 și 27).

29 — A se vedea punctul 3, precum și punctul 11 și urm. din prezentele concluzii.

30 — Menționatul articol 22 punctul 4 are în vedere în același timp „brevetel[e], mărcil[e], desenel[e] și modelel[e] industriale, precum și [alte] drepturi similare care necesită depunerea sau înregistrarea”. Această din urmă formulare include printre altele protecția soiurilor de plante (a se vedea Jenard, P., Raportul privind Convenția din 27 septembrie 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială, JO 1979, C 59, p. 36, denumit în continuare „Raportul Jenard”).

31 — Sublinierea noastră. A se vedea Hotărârea din 4 mai 2010, TNT Express Nederland (C-533/08, EU:C:2010:243, punctele 45-48), și Hotărârea din 4 septembrie 2014, Nickel & Goeldner Spedition (C-157/13, EU:C:2014:2145, punctul 37).

32 — Sublinierea noastră. Hotărârea din 4 mai 2010, TNT Express Nederland (C-533/08, EU:C:2010:243, punctele 37 și 38).

33 — Reamintim că CBPI a intrat în vigoare la 1 septembrie 2006, ulterior, așadar, intrării în vigoare a Regulamentului nr. 44/2001 care, conform articolului 76 din acesta, s-a produs la 1 martie 2002 pentru cele trei state membre care compun Benelux.

34 — A se vedea punctul 11 din prezentele concluzii.

35 — A se vedea punctul 18 din prezentele concluzii.

ce ne privește, considerăm că, deși CBPI este formal ulterioară Regulamentului nr. 44/2001, normele speciale de competență pe care le conține sunt în mod substanțial anterioare celor enunțate de acest regulament și, prin urmare, trebuie să aibă prioritate față de acestea din urmă, pentru motivele care vor fi prezentate în continuare.

2. Cu privire la aplicarea dispozițiilor articolului 71 din Regulamentul nr. 44/2001 în privința normelor de competență prevăzute de CBPI

a) Cu privire la întinderea principiului priorității convențiilor speciale anterioare enunțat la articolul 71 din Regulamentul nr. 44/2001

28. Considerentul (25) al Regulamentului nr. 44/2001 menționează că prioritatea acordată de articolul 71 din acesta convențiilor cu caracter special se justifică prin „[r]espectarea angajamentelor internaționale pe care statele membre și le-au asumat”. Astfel cum arată Comisia, preocuparea exprimată în acest considerent face trimitere, în principal, la acordurile încheiate cu țări terțe³⁶. Cu toate acestea, nu se contestă că rezerva formulată de acest articol 71 acoperă și convențiile încheiate exclusiv între statele membre, astfel cum este cazul convențiilor Benelux.

29. În această privință, subliniem că, contrar mai multor altor regulamente referitoare tot la cooperarea judiciară în materie civilă, Regulamentul nr. 44/2001 nu conține o dispoziție potrivit căreia acesta „[ar] preval[a] față de convențiile încheiate exclusiv între două sau mai multe state membre în măsura în care aceste convenții privesc domeniul de reglementare al [acestui] regulament”³⁷, formulă care conduce la înlăturarea acordurilor dintre statele membre – contrar celor încheiate cu țările terțe – chiar dacă sunt, în același timp, speciale și anterioare în raport cu regulamentul în cauză.

30. Această particularitate a Regulamentului nr. 44/2001 este cu atât mai notabilă cu cât acesta a făcut obiectul unei reformări complete în 2012 și cu cât, în pofida dificultăților practice care au fost decelate cu privire la aprecierea sferei de aplicare a articolului 71 menționat³⁸, legiuitorul Uniunii nu a modificat conținutul acestuia din urmă³⁹. Articolul 71 din Regulamentul nr. 1215/2012, care a înlocuit Regulamentul nr. 44/2001, a fost, desigur, completat în mod semnificativ prin Regulamentul nr. 542/2014⁴⁰, dar fără să se restrângă principiul potrivit căruia normele de competență judiciară prevăzute de convenții cu caracter special, chiar încheiate în mod exclusiv între state membre, permit să se deroge de la cele care sunt enunțate, de acum, în Regulamentul nr. 1215/2012.

36 — Raportul Jenard (*op. cit.*, p. 60) arată, în privința articolului 57 din Convenția de la Bruxelles, care echivalează cu articolul 71 menționat, că „statele membre ale Comunității, prin adoptarea acestor acorduri în materie specială, contractaseră în majoritatea timpului obligații față de state terțe și nu este de competența lor să le modifice fără acordul acestor state”.

37 — A se vedea printre altele articolul 28 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 864/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 iulie 2007 **privind legea aplicabilă obligațiilor necontractuale (Roma II)** (JO 2007, L 199, p. 40), articolul 25 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 593/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 iunie 2008 **privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale (Roma I)** (JO 2008, L 177, p. 6), precum și considerentul (73) ultima teză și articolul 75 alineatul (2) din Regulamentul (UE) nr. 650/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 **privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și acceptarea și executarea actelor autentice în materie de succesiuni și privind crearea unui certificat european de moștenitor** (JO 2012, L 201, p. 107). A se vedea, anterior, textul similar al articolului 49 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1346/2000 al Consiliului din 29 mai 2000 privind procedurile de insolvență (JO 2000, L 160, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 1, p. 143) și al articolului 59 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 **privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000** (JO 2003, L 338, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 183).

38 — A se vedea Hess, B., Pfeiffer, T., și Schlosser, P., *Study JLS/C4/2005/03, Report on the Application of Regulation Brussels I in the Member States*, Universitatea Ruprecht Karls, Heidelberg, 2007, p. 67 și urm., în special punctul 145, precum și, consecutiv acestui studiu, Raportul Comisiei către Parlamentul European, Consiliu și Comitetul Economic și Social European privind aplicarea Regulamentului (CE) nr. 44/2001 din 21 aprilie 2009 [COM(2009) 174 final, punctul 3.8.1].

39 — Cu excepția unei corecții minore (a se vedea nota de subsol 9 din prezentele concluzii).

40 — A se vedea punctul 10 din prezentele concluzii.

31. Al doilea obiectiv avut în vedere de articolul 71 din Regulamentul nr. 44/2001, care trebuie să aibă, în opinia noastră, un rol major în prezenta cauză, este de a lua în considerare în mod corespunzător faptul că normele de competență prevăzute de convențiile speciale au fost instituite ținând seama de specificitățile materiilor la care se referă și că aceste norme au, așadar, o utilitate care trebuie păstrată⁴¹. Aceasta privește în mod specific normele de competență adaptate proprietății intelectuale care figurează în convențiile internaționale, pe care autorii acestui regulament nu intenționau să le înlăture⁴².

32. Deducem din ceea ce precedă că articolul 71 din Regulamentul nr. 44/2001 a fost conceput în sensul că urmărește să protejeze aplicarea normelor de competență care figurează în convenții cu caracter special încheiate de statele membre înaintea intrării sale în vigoare, în măsura în care aceste norme au un conținut mai adaptat la materia în cauză, și aceasta conform jurisprudenței Curții, întrucât sunt conforme cu principiile care guvernează cooperarea judiciară în materie civilă și comercială în cadrul Uniunii⁴³. Considerăm că această abordare favorabilă trebuie urmată în special în raport cu articolul 4.6 din CBPI, având în vedere substanța sa.

b) Cu privire la reluarea în CBPI a normelor de competență care figurează în convenții speciale anterioare intrării în vigoare a Regulamentului nr. 44/2001

33. Atât instanța de trimitere, cât și Comisia menționează că CBPI a înlocuit convențiile care erau în vigoare în cele trei state membre care constituie Beneluxul, din 1971 pentru mărci și din 1975 pentru desene și modele industriale, fără a aduce modificări substanțiale la acestea pe planul conținutului lor. În special, articolul 4.6 din CBPI, care este singura dispoziție relevantă în prezenta cauză⁴⁴, reproduce în mod identic normele de competență care figurau în aceste instrumente vechi, adaptându-le pur și simplu din punct de vedere terminologic, necesitate justificată de faptul că acest text nou privește în același timp mărcile și desenele sau modelele industriale⁴⁵.

34. Comisia susține că este totuși irelevant, pentru a răspunde la prima întrebare preliminară, faptul că dispozițiile CBPI sunt similare astfel celor ale convențiilor Benelux pe care le-a înlocuit. Considerăm, dimpotrivă, că este esențial să se ia în considerare faptul că, prin adoptarea articolului 4.6 menționat, cele trei state părți la CBPI au conservat pur și simplu conținutul dispozițiilor speciale care erau deja aplicabile înainte de intrarea în vigoare a Regulamentului nr. 44/2001, fără a modifica în vreun fel substanța acestora.

41 — A se vedea Hotărârea din 4 mai 2010, TNT Express Nederland (C-533/08, EU:C:2010:243, punctul 48 și jurisprudența citată), precum și Raportul Jenard (*op. cit.*, p. 60), care subliniază că „normele de competență prevăzute de aceste acorduri sunt dictate de considerații corespunzătoare materiei la care se referă”. Pe de altă parte, în cursul lucrărilor pregătitoare ale Regulamentului nr. 44/2001, într-o declarație comună privind „articolele 71 și 72, precum și negocierile în cadrul Conferinței de la Haga de drept internațional privat”, Consiliul Uniunii Europene și Comisia au afirmat că, „[t]inând seama de utilitatea pe care o poate prezenta neorîi elaborarea unor norme specifice pentru anumite materii, Consiliul și Comisia vor acorda o atenție deosebită posibilității de a iniția negocieri în vederea încheierii unor acorduri internaționale în unele dintre aceste domenii” (a se vedea nota Secretariatului General al Consiliului din 14 decembrie 2000, Document nr. 14139/00, JUSTCIV 137, anexa I, p. 3, punctul 2).

42 — Propunerea Comisiei din 14 iulie 1999 de Regulament (CE) privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, care a condus la adoptarea Regulamentului nr. 44/2001, cita în mod expres, printre convențiile speciale care trebuie să se aplice în continuare și pe care le enumera inițial la articolul 63, Convenția de la München privind brevetul european, menționată și la articolul 22 punctul 4 din această propunere [COM (1999) 348 final, p. 42 și 58].

43 — În această din urmă privință, a se vedea jurisprudența care va fi evocată la punctul 37 din prezentele concluzii.

44 — Întrucât cererea de decizie preliminară privește în esență coroborarea dintre normele de competență judiciară care figurează la articolul 4.6 din CBPI și cele prevăzute de Regulamentul nr. 44/2001, este necesar, în opinia noastră, ca analiza să se focalizeze pe normele de acest tip, așadar să nu se examineze normele de drept material prevăzute în alte dispoziții ale acestei convenții. A se vedea prin analogie Schlosser, P., Raportul privind Convenția referitoare la aderarea Regatului Danemarcei, a Irlandei și a Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord la Convenția de la Bruxelles, precum și protocolul privind interpretarea sa de către Curtea de Justiție (JO 1979, C 59, p. 139, punctul 238 ultima teză, denumit în continuare „Raportul Schlosser”).

45 — A se vedea punctul 11 și urm. din prezentele concluzii.

35. Întrucât una dintre finalitățile articolului 71 din Regulamentul nr. 44/2001 este de a permite aplicarea unor norme mai adaptate la specificitatea materiei respective⁴⁶, credem că această considerație justifică afirmația că normele de competență reproduse în articolul 4.6 din CBPI prevalează asupra celor prevăzute de acest regulament. Astfel cum recunoaște Comisia, CBPI urmărește printre altele să stabilească norme specifice care țin seama de particularitățile mărcii Benelux, și anume o marcă unică care nu este împărțită între statele membre în cauză și nici nu este legată de unul dintre aceste state în particular. În fapt, normele de competență reproduse în articolul 4.6 din CBPI sunt, în opinia noastră, mai bine adaptate la soluționarea unui litigiu privind o marcă Benelux decât sunt normele de competență prevăzute de Regulamentul nr. 44/2001.

36. Situația este aceeași îndeosebi în ceea ce privește norma enunțată la articolul 22 punctul 4 din acest regulament, care, spre deosebire de articolul 4.6 din CBPI, nu a fost concepută pentru litigiul precum litigiul principal. Vom reveni ulterior asupra limitelor unei eventuale aplicări a articolului 22 punctul 4 menționat în prezentul litigiu, însă intenționăm să menționăm încă de acum principalele motive ale acestei constatări negative. În această privință, subliniem, pe de o parte, că textul dispoziției menționate nu permite să se identifice în mod direct care este instanța competentă să soluționeze un litigiu de acest tip⁴⁷, în timp ce articolul 4.6 din CBPI enunță o serie de criterii de competență mai precise⁴⁸. Pe de altă parte, acest din urmă articol exclude – contrar articolului 22 punctul 4 din Regulamentul nr. 44/2001 – posibilitatea ca locul depunerii sau al înregistrării unei mărci să servească în sine drept factor de competență, pentru a evita o concentrare a competenței într-unul dintre statele Benelux⁴⁹. În sfârșit, subliniem că legiuitorul Uniunii însuși a vegheat la adoptarea normelor de competență derogatorii de la Regulamentul nr. 44/2001 atunci când au fost instituite la nivelul Uniunii titluri de proprietate de această natură, care produc un efect unitar în mai multe state membre⁵⁰.

37. Pe de altă parte, considerăm că aplicarea în speță a normelor de competență prevăzute la articolul 4.6 din CBPI nu ar aduce nicidecum atingere, ci dimpotrivă, principiilor esențiale pe care se întemeiază cooperarea judiciară dintre statele membre în materie civilă și comercială, a căror respectare este asigurată de Curte în cazul aplicării în acest domeniu a normelor conținute în convenții internaționale speciale⁵¹. Ținând seama de specificitățile lor, în special prin faptul că

46 — A se vedea și punctul 31 din prezentele concluzii.

47 — A se vedea punctul 56 din prezentele concluzii.

48 — În temeiul articolului 4.6 menționat, competența se poate atribui printr-o clauză de alegere a forului: în lipsa unui asemenea acord expres, competența este determinată fie de domiciliul părâtului, fie de locul în care obligația în litigiu a luat naștere, a fost sau trebuie să fie executată (alineatul 1): în subsidiar, reclamantul poate sesiza instanța de la locul unde se află domiciliul sau reședința sa, în măsura în care acestea din urmă se află pe teritoriul Benelux, sau, în cazul în care această situație nu se regăsește în speță, poate alege între Tribunalul din Bruxelles, cel din Haga sau cel din Luxemburg (alineatul 2).

49 — A se vedea ultima teză a alineatului 1 al articolului 4.6 din CBPI. Din expunerea de motive de la articolul 37 din LBM (*op. cit.*) reiese că autorii normelor de competență enunțate în acesta, preluate în articolul 4.6 din CBPI, aveau drept finalități între altele să nu „se acorde o preferință unei instanțe dintr-o singură parte contractantă” și să „se prevină o extindere prea mare a competenței instanței de la locul unde [s-ar afla] sediul Biroului Benelux pentru Mărci”, care a fost înlocuit cu Organizația Benelux a Proprietății Intelectuale, conform articolului 5.1 din CBPI. Această respingere a unei centralizări a competenței într-un stat unic ne pare că răspunde preocupărilor laudabile de a asigura o repartizare justă a încărcăturii cauzelor contencioase între instanțele naționale, precum și de a garanta un tratament lingvistic echitabil al justițiabililor, precizându-se că, în cadrul unei uniuni regionale în care sunt utilizate atât limba neerlandeză, cât și cea franceză, considerăm util să nu predomine una dintre aceste limbi oficiale în raport cu cealaltă.

50 — În această privință, a se vedea punctul 58 și urm. din prezentele concluzii.

51 — A se vedea Hotărârea din 4 septembrie 2014, Nickel & Goeldner Spedition (C-157/13, EU:C:2014:2145, punctul 38 și jurisprudența citată). În această jurisprudență având ca obiect o convenție încheiată cu țări terțe – și anume Convenția referitoare la contractul de transport internațional de mărfuri pe șosele (denumită „CMR”), semnată la Geneva la 19 mai 1956 –, Curtea are în vedere în special „principiile, menționate în considerentele (6), (11), (12) și (15)-(17) ale Regulamentului nr. 44/2001, ale liberei circulații a hotărârilor în materie civilă și comercială, previzibilității instanțelor competente și, prin urmare, securității juridice pentru justițiabili, buneii administrări a justiției, reducerii la minimum a riscului apariției unor proceduri concurente, precum și încrederii reciproce în administrarea justiției la nivelul Uniunii”.

desemnează instanța cea mai în măsură să se pronunțe cu privire la o acțiune referitoare la validitatea unei mărci Benelux, într-un mod mai precis și mai echilibrat decât permite articolul 22 punctul 4 din Regulamentul nr. 44/2001⁵², normele enunțate la articolul 4.6 din CBPI respectă, în opinia noastră, pe acelea dintre principiile amintite care sunt pertinente pentru normele de competență⁵³.

38. În plus, nu împărtășim punctul de vedere al Comisiei potrivit căruia, în cazul în care Curtea ar decide că articolul 4.6 din CBPI ar trebui să aibă prioritate față de dispozițiile concurente ale Regulamentului nr. 44/2001, acest lucru ar contraveni normei, enunțată la articolul 3 alineatul (2) TFUE și precizată în jurisprudența Curții, potrivit căreia este interzis statelor membre să mai încheie între ele convenții care ar putea „aduce atingere normelor comune”, precum cele prevăzute de Regulamentul nr. 44/2001, „sau ar putea modifica domeniul de aplicare al acestora”, întrucât competența Uniunii este exclusivă în acest domeniu⁵⁴. Este adevărat că Curtea a afirmat de asemenea, cu privire la o convenție încheiată cu țări terțe, fără a se limita totuși în mod expres la această situație, că articolul 71 alineatul (1) din acest regulament „nu dă posibilitatea statelor membre să introducă, prin încheierea unor noi convenții speciale sau prin modificarea convențiilor deja în vigoare, norme care ar avea prioritate față de cele din Regulamentul nr. 44/2001”⁵⁵.

39. Cu toate acestea, considerăm că, din moment ce normele de competență enunțate la articolul 4.6 din CBPI se limitează să reproducă dispozițiile CBM și ale CBDM care preexistau la momentul intrării în vigoare a Regulamentului nr. 44/2001, procedând la o fuziune a acestor două texte, nu se poate considera nici că adoptarea CBPI este susceptibilă să fi adus atingere dispozițiilor acestui regulament sau să fi modificat domeniul de aplicare al acestora și nici că CBPI constituie o „nouă convenție specială” sau o convenție care operează „modificarea convențiilor deja în vigoare”, în sensul jurisprudenței citate anterior.

40. În acest context particular, în care două convenții Benelux anterioare Regulamentului nr. 44/2001 au făcut obiectul unei simple reformări în cadrul unei alte convenții Benelux care a fost semnată și ratificată ulterior acestui regulament, principiul priorității convențiilor speciale enunțat la articolul 71 din acesta trebuie, în opinia noastră, să prevaleze asupra considerațiilor prin care se tinde la favorizarea formei în raport cu conținutul. Poziția apărută de Comisie ar avea ca rezultat contestabil împiedicarea statelor membre să efectueze modificări pur redacționale sau de formă, care trebuie să fie diferențiate, în opinia noastră, de modificările de natură substanțială care sunt interzise de jurisprudența citată anterior.

41. Interpretarea articolului 71 din Regulamentul nr. 44/2001 pe care o preconizăm, cu caracter neformalist, este întărită, în opinia noastră, de considerații mai generale, întemeiate pe dreptul primar al Uniunii. Astfel, reiese din articolul 350 TFUE⁵⁶ că acordurile regionale specifice care sunt încheiate în cadrul Benelux trebuie protejate în măsura în care permit atingerea obiectivelor vizate de acesta din urmă într-un mod mai eficient decât cel care ar fi realizat de dispozițiile dreptului Uniunii și că sunt

52 — A se vedea de asemenea punctele 36, 56 și 60 din prezentele concluzii.

53 — Și anume că normele de competență prevăzute la articolul 4.6 menționat prezintă un înalt grad de previzibilitate, facilitează o bună administrare a justiției și permit reducerea riscului apariției unor proceduri concurente, dat fiind că, printre principiile menționate la nota de subsol 51 din prezentele concluzii, cele aferente liberei circulații a hotărârilor și încrederii reciproce între statele membre fac trimitere la recunoașterea și executarea hotărârilor (a se vedea Hotărârea din 4 mai 2010, TNT Express Nederland, C-533/08, EU:C:2010:243, punctele 53 și 54).

54 — În această privință, Comisia se referă la Avizul 1/03 din 7 februarie 2006 (EU:C:2006:81) și la Hotărârea din 27 noiembrie 2012, Pringle (C-370/12, EU:C:2012:756, punctele 100 și 101). A se vedea de asemenea Avizul 1/13 din 14 octombrie 2014 (EU:C:2014:2303, punctele 71 și urm.), în care sunt subliniate contururile acestei competențe exclusive a Uniunii.

55 — Hotărârea din 4 mai 2010, TNT Express Nederland (C-533/08, EU:C:2010:243, punctul 38), în care se arată că „[a]ceastă constatare este confirmată de jurisprudența potrivit căreia, pe măsura instituirii de norme comune, statele membre nu mai au dreptul să încheie acorduri internaționale care aduc atingere acestor norme (a se vedea în special Hotărârea din 31 martie 1971, Comisia/Consiliul, cunoscută sub numele «AETR», 22/70, [EU:C:1971:32], punctele 17-19, și Hotărârea din 5 noiembrie 2002, Comisia/Danemarca, cunoscută sub numele «Cer deschis», C-467/98, [EU:C:2002:625], punctul 77)”.

56 — Potrivit menționatului articol 350, „[d]ispozițiile tratatelor nu împiedică existența și realizarea uniunilor regionale între Belgia și Luxemburg, ca și între Belgia, Luxemburg și Țările de Jos, în măsura în care obiectivele acestor uniuni regionale nu sunt atinse prin aplicarea tratatelor”.

indispensabile pentru a garanta buna funcționare a regimului Benelux⁵⁷. Considerăm că, în speță, era efectiv oportun, chiar indispensabil, ca cele trei state Benelux să mențină în articolul 4.6 din CBPI norme de competență speciale pe care le adoptaseră anterior pentru a asigura o funcționare armonioasă și echilibrată a regimului mărcii uniforme existent între ele⁵⁸. Această opinie se întemeiază pe faptul că, pe de o parte, acest regim, care s-a substituit în întregime legislațiilor acestor state în materie⁵⁹, nu are până în prezent un echivalent în dreptul Uniunii⁶⁰ și, pe de altă parte, aplicarea dispozițiilor Regulamentului nr. 44/2001 nu ar oferi un rezultat la fel de satisfăcător precum cea a dispozițiilor articolului 4.6 menționat, în acest context particular.

42. În consecință, CBPI se încadrează, în opinia noastră, în calificarea drept convenție referitoare la o materie specială la care statele membre sunt parte în sensul articolului 71 din Regulamentul nr. 44/2001 și, prin urmare, normele de competență judiciară care figurează la articolul 4.6 din convenția menționată trebuie să aibă prioritate față de cele enunțate de acest regulament în ipoteza în care domeniile lor de aplicare coincid. În consecință, propunem să se răspundă la prima întrebare preliminară că acest articol 71 trebuie interpretat în sensul că, în ipoteza în care un litigiu transfrontalier intră atât sub incidența domeniului de aplicare al acestui regulament, cât și sub incidența domeniului de aplicare al CBPI, un stat membru poate, în conformitate cu alineatul (1) al articolului menționat, să aplice normele de competență judiciară prevăzute la articolul 4.6 din această convenție.

B – Cu privire la interpretarea articolului 22 punctul 4 din Regulamentul nr. 44/2001

1. Cu privire la obiectul celei de a doua și al celei de a treia întrebări preliminare

43. A doua și a treia întrebare nu sunt adresate de instanța de trimitere decât cu titlu subsidiar, numai în ipoteza în care, ca răspuns la prima întrebare adresată, Curtea ar decide că dispozițiile Regulamentului nr. 44/2001 trebuie să prevaleze asupra normei de competență care figurează la articolul 4.6 din CBPI. Or, considerăm că nu aceasta ar trebui să fie situația. În cazul în care Curtea validează interpretarea articolului 71 din regulamentul menționat pe care o propunem, nu va fi necesar în acest caz să se răspundă la cele două întrebări. Totuși, din motive de exhaustivitate, vom prezenta în continuare observații în această privință.

44. Mai întâi, precizăm că, având în vedere conexitatea existentă între aceste întrebări, care privesc amândouă, în opinia noastră, înțelesul și sfera de aplicare care trebuie atribuite articolului 22 punctul 4 din Regulamentul nr. 44/2001 în cadrul unui litigiu precum cel principal, s-ar impune să fie examinate împreună, în cazul în care ar trebui să se răspundă la acestea.

57 — A se vedea, în ceea ce privește articolul 233 CEE (devenit articolul 306 CE, apoi articolul 350 TFUE), în special Hotărârea din 11 august 1995, Roders și alții (C-367/93-C-377/93, EU:C:1995:261, punctul 40), în care Curtea a indicat, *a contrario*, că statele membre care compun Benelux puteau invoca această dispoziție pentru a nu îndeplini obligațiile care le revin în temeiul dreptului comunitar, atunci când acest lucru era „indispensabil pentru buna funcționare a regimului Benelux”, precum și Concluziile avocatului general Tesaro prezentate în cauzele conexe Roders și alții (C-367/93-C-377/93, EU:C:1995:11, punctul 8 și jurisprudența citată), amintind că această dispoziție „are scopul de a evita ca aplicarea dreptului comunitar să aibă drept efect dezintegrarea uniunii regionale dintre aceste trei state membre sau împiedicarea dezvoltării sale”.

58 — A se vedea considerațiile care figurează la nota de subsol 49 din prezentele concluzii.

59 — În această privință, instanța de trimitere precizează că „[l]egislația din țările Benelux nu cunoaște un drept național al mărcilor, ci doar dreptul mărcilor Benelux, care este valabil pe întregul teritoriu Benelux”.

60 — Marca comunitară, devenită marca Uniunii Europene (a se vedea nota de subsol 80 din prezentele concluzii), conferă titularului său o protecție care este valabilă în toate statele membre, însă, contrar mărcii Benelux, regimul său nu se substituie procedurilor și normelor de drept aplicabile la scară națională [a se vedea considerentele (4) și (6) ale Regulamentului (CE) nr. 207/2009 al Consiliului din 26 februarie 2009 privind marca comunitară (JO 2009, L 78, p. 1)]. Directiva 2008/95/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 octombrie 2008 **de apropiere a legislațiilor statelor membre cu privire la mărci** (JO 2008, L 299, p. 25) realizează, desigur, o armonizare a acestora, dar care este doar parțială [a se vedea considerentul (4) și urm.]

45. Potrivit instanței de trimitere, presupunând că norma de competență enunțată la acest articol 22 punctul 4 trebuie să se aplice într-un litigiu care, precum în speță, are ca obiect eventuala nulitate a unei mărci Benelux, există o îndoială în ceea ce privește semnificația care trebuie acordată, în acest context particular, expresiei „instanțele din statul membru pe teritoriul căruia depunerea sau înregistrarea a fost solicitată”, care constituie criteriul de legătură relevant, potrivit acestei dispoziții, în ceea ce privește validitatea mărcilor.

46. Pentru a justifica a doua întrebare, ea arată în esență că cererea de înregistrare a unei mărci Benelux este valabilă în mod uniform pe întreg teritoriul Benelux, astfel încât instanțele fiecăruia dintre statele membre care îl compun – așadar atât instanțele belgiene, cât și cele luxemburgheze și neerlandeze – ar putea fi competente în comun în raport cu modul de redactare a articolului 22 punctul 4 menționat.

47. În cazul în care această interpretare nu ar fi reținută de către Curte, instanța de trimitere solicită astfel acesteia, prin intermediul celei de a treia întrebări, să precizeze, pe de o parte, care dintre aceste trei state membre este acela care ar putea avea o competență internațională exclusivă în materie și, pe de altă parte, dacă factorii de competență teritorială prevăzuți la articolul 4.6 din CBPI ar putea fi utilizați în acest stadiu pentru a identifica statul în discuție.

48. În cuprinsul observațiilor sale, Comisia recomandă, în mod întemeiat în opinia noastră, să se răspundă la cea de a doua întrebare că „articolul 22 punctul 4 din Regulamentul [nr. 44/2001] trebuie interpretat în sensul că, în cadrul unui litigiu privind înregistrarea sau valabilitatea unei mărci Benelux, atât instanța belgiană, cât și instanța neerlandeză și [instanța] luxemburgheză au competență internațională să soluționeze litigiul”. Comisia nu se pronunță cu privire la a treia întrebare. În ceea ce ne privește, vom formula câteva observații în această privință.

2. Cu privire la instanțele competente să se pronunțe cu privire la un litigiu referitor la validitatea unei mărci Benelux în cazul aplicării articolului 22 punctul 4 din Regulamentul nr. 44/2001

a) Cu privire la conținutul normei de competență enunțate la articolul 22 punctul 4 din Regulamentul nr. 44/2001

49. Reamintim că, astfel cum indică articolul 22 teza introductivă din Regulamentul nr. 44/2001, toate normele de competență enunțate la punctele 1-5 din acest articol au ca particularități comune că se aplică indiferent de domiciliul părților⁶¹ și că stabilesc o competență atât cu caracter exclusiv, cât și imperativ care se impune cu o forță specifică atât justițiabililor, cât și instanței⁶². Întrucât acestea derogă astfel nu numai de la norma generală prevăzută la articolul 2 din acest regulament, care urmărește să favorizeze pârâtul, ci și de la posibilitățile de prorogare voluntară a competenței care sunt, în principiu, oferite părților⁶³, aceste dispoziții speciale trebuie să facă obiectul unei interpretări stricte⁶⁴.

61 — Articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 44/2001 garantează aplicarea dispozițiilor articolului 22 din acesta, chiar dacă pârâtul nu ar fi domiciliat pe teritoriul unui stat membru.

62 — A se vedea, cu privire la articolul 16 din Convenția de la Bruxelles, care echivalează cu articolul 22 din Regulamentul nr. 44/2001, Hotărârea din 13 iulie 2006, GAT (C-4/03, EU:C:2006:457, punctul 24).

63 — Articolul 23 punctul 5 și articolul 24 din Regulamentul nr. 44/2001 interzic ca fie o convenție atributivă de competență, fie, respectiv, înfățișarea voluntară a pârâtului să permită eludarea normelor de competență exclusivă prevăzute la articolul 22 din regulamentul menționat. Subliniem că, dimpotrivă, articolul 4.6 din CBPI valorifică clauzele de alegere a forului.

64 — A se vedea Hotărârea din 12 mai 2011, BVG (C-144/10, EU:C:2011:300, punctul 30), care subliniază necesitatea unei „interpretări stricte” a tuturor dispozițiilor menționatului articol 22, precum și Hotărârea din 17 decembrie 2015, Komu și alții (C-605/14, EU:C:2015:833, punctul 24), amintind că, „întrucât introduc o excepție de la regulile generale de competență din [R]egulament[ul nr. 44/2001], [...] dispozițiile articolului 22 punctul 1 din același regulament nu trebuie interpretate într-un sens mai larg decât impune obiectivul lor. Astfel, aceste dispoziții au drept efect să priveze părțile de alegerea instanței, care altfel ar fi instanța de la domiciliul acestora, și, în anumite cazuri, să permită acționarea în justiție a părților la o instanță care nu este instanța competentă de la domiciliul niciuneia dintre acestea”.

50. Contrar celor indicate în observațiile scrise ale Comisiei⁶⁵, articolul 22 punctul 4 din Regulamentul nr. 44/2001, în care sunt avute în vedere „instanțele [unui] stat[...] membru” în mod global, nu face decât să desemneze statul membru ale cărui instanțe sunt competente *ratione materiae* în temeiul acestei dispoziții, fără să repartizeze însă competențele în cadrul statului membru respectiv, astfel cum a statuat Curtea deja⁶⁶.

51. Primul paragraf al respectivului articol 22 punctul 4 prevede că, atunci când un litigiu transfrontalier privește înregistrarea sau valabilitatea unui titlu de proprietate intelectuală care necesită depunerea sau înregistrarea, precum o marcă, competența internațională este atribuită exclusiv „instanțelor[or] din statul membru pe teritoriul căruia depunerea sau înregistrarea a fost solicitată, a avut loc sau, în temeiul unui instrument comunitar sau al unei convenții internaționale, se consideră că a avut loc”. Al doilea paragraf al acestui punct 4 adaugă că, în domeniul specific al brevetului european reglementat de Convenția de la München, „instanțele din fiecare stat membru au competență exclusivă în acțiunile privind înregistrarea sau valabilitatea unui brevet european acordat statului în cauză”⁶⁷.

52. O asemenea legătură exclusivă, prevăzută de aceste două paragrafe, cu statul membru care este vizat în mod direct de acordarea titlului în discuție are o rațiune de a fi precisă. Ea reprezintă reflectarea voinței legiuitorului de a se conforma obiectivelor de proximitate a instanței cu litigiul și de bună administrare a justiției care sunt menționate, ca justificări ale excepțiilor privind competența de principiu a instanțelor domiciliului pârâtului, în considerentul (12) al Regulamentului nr. 44/2001.

53. Astfel, instanțele statului în care acest titlu își va produce efectele juridice sunt considerate „cele mai în măsură”⁶⁸ să se pronunțe cu privire la înregistrarea sau valabilitatea acestuia în raport cu dreptul care îi va fi aplicabil, respectiv, în general, legislația aceluiași stat pe teritoriul căruia trebuie garantată protecția titlului⁶⁹. Așa cum subliniază Comisia, există în mod tradițional o legătură puternică între apărarea drepturilor de proprietate intelectuală și suveranitatea națională⁷⁰. În această privință, Curtea a subliniat de asemenea că eliberarea unor titluri precum brevetele implică intervenția administrației naționale, iar contenciosul aferent acestora a fost rezervat instanțelor specializate în mai multe state membre⁷¹.

54. În lumina acestui *acquis* atât textual, cât și jurisprudențial și ținând seama totodată de particularitățile notabile prezentate de titlul de proprietate intelectuală în discuție în litigiul principal, trebuie analizat modul în care ar trebui eventual puse în aplicare în speță dispozițiile articolului 22 punctul 4 din Regulamentul nr. 44/2001.

65 — Comisia afirmă, în mod eronat în opinia noastră, că „aplicarea criteriilor prevăzute la articolul 22 punctul 4 permite, în principiu, să se desemneze o singură instanță națională competentă. În funcție de situație, este vorba despre instanța din statul membru” în care s-a efectuat depunerea sau înregistrarea titlului de proprietate intelectuală în cauză (sublinierea noastră).

66 — A se vedea Hotărârea din 28 aprilie 2009, Apostolides (C-420/07, EU:C:2009:271, punctul 48).

67 — Raportul Schlosser precizează că au competență exclusivă în această ultimă calitate nu instanțele din statul în care a fost depusă cererea de brevet european, ci cele din statul pentru care această cerere este considerată a fi valabilă și trebuie să fie contestată (op. cit., p. 123).

68 — A se vedea, cu privire la articolul 16 alineatul (4) din Convenția de la Bruxelles, care echivalează cu articolul 22 punctul 4 din Regulamentul nr. 44/2001, Hotărârea din 13 iulie 2006, GAT (C-4/03, EU:C:2006:457, punctul 22 și jurisprudența citată).

69 — Cu privire la aplicarea *lex loci protectionis*, a se vedea în special articolul 8 din Regulamentul nr. 864/2007, precum și articolul 2 din Convenția de la Paris pentru protecția proprietății industriale din 20 martie 1883, evocat în Concluziile avocatului general Jääskinen prezentate în cauza Génesis (C-190/10, EU:C:2011:202, punctul 29).

70 — Raportul Jenard stabilește o corelație între faptul că „acordarea unui brevet național [sau a unui titlu echivalent] decurge din suveranitatea națională” și caracterul exclusiv al normei de competență prevăzute în materie (op. cit., p. 36).

71 — A se vedea Hotărârea din 13 iulie 2006, GAT (C-4/03, EU:C:2006:457, punctele 22 și 23).

b) Cu privire la eventuala aplicare a articolului 22 punctul 4 din Regulamentul nr. 44/2001 în speță

55. Precizăm de la bun început că, în cazul în care Curtea va statua – contrar propunerii noastre de răspuns la prima întrebare preliminară – că Regulamentul nr. 44/2001 trebuie să se aplice într-un litigiu precum cel principal, este clar, având în vedere modul său de redactare, că norma de competență enunțată la articolul 22 punctul 4 este cea care ar trebui să stabilească instanța competentă să se pronunțe cu privire la „valabilitatea” mărcii Benelux în cauză, iar nu cele care figurează în alte dispoziții ale acestui regulament⁷².

56. Factorul determinant de repartizare a competenței judiciare pentru litigiile cărora li se aplică acest articol 22 punctul 4 este legătura strânsă care trebuie să existe între titlul de proprietate intelectuală pus în discuție și teritoriul pe care acest titlu poate beneficia de o protecție⁷³. Or, în cazul special al titlului cu efect unitar reprezentat de marca Benelux, întrucât aceasta este valabilă în cele trei state ale Benelux și beneficiază de o protecție uniformă pe teritoriul acestuia⁷⁴, considerăm că noțiunea „teritoriu” la care face referire articolul 22 punctul 4 primul paragraf din Regulamentul nr. 44/2001 ar trebui să fie concepută în sensul că trimite în speță la integralitatea teritoriului Benelux⁷⁵, care este asimilabil teritoriului unui stat membru, astfel cum a statuat deja Curtea în contexte similare⁷⁶. Considerăm, așadar, că, în cadrul specific al mărcii Benelux, teritoriile acestor trei state sunt desemnate în mod colectiv, iar instanțele fiecăruia dintre ele sunt potențial competente, din moment ce pot fi considerate toate „cele mai în măsură” să aplice regimul uniform adoptat de statele respective cu privire la această marcă.

57. Subliniem că norma care prevede o repartizare națională a competenței judiciare care este enunțată expres pentru brevetul european la al doilea paragraf al menționatului articol 22 punctul 4 nu poate fi transpusă mărcii Benelux, din moment ce regimurile în discuție sunt în mod esențial diferite⁷⁷. Astfel, brevetul european se diferențiază de marca Benelux prin faptul că nu constituie un titlu unitar, ci echivalează cu o fasciculă fragmentată de brevete naționale⁷⁸. Astfel cum arată Comisia, „în esență, continuă să fie vorba din punct de vedere juridic despre brevete diferite care rămân legate în mod individual de teritoriul național în cauză”. Acest lucru justifică faptul că competența jurisdicțională rămâne legată de fiecare stat pe al cărui teritoriu este solicitată protecția brevetului european, astfel cum este cazul titlurilor de proprietate intelectuală strict naționale.

72 — Cu privire la posibila intervenție a altor dispoziții ale Regulamentului nr. 44/2001 în materia proprietății intelectuale, a se vedea punctul 23 din prezentele concluzii.

73 — Amintindu-se că toate normele de competență prevăzute la articolul 22 din Regulamentul nr. 44/2001 se întemeiază exclusiv pe obiectul cererii și se aplică independent de domiciliul părților, punctul 4 din acest articol s-ar putea aplica teoretic chiar dacă niciuna dintre părți nu ar fi stabilită în unul dintre statele membre și în special unul dintre statele Benelux, însă nu aceasta este situația în speță întrucât părțile din litigiul principal este o societate luxemburgheză.

74 — A se vedea introducerea și comentariile atât cu privire la articolul 1 din CBM, cât și cu privire la articolul 37 din LBM, în expunerea de motive menționată la nota de subsol 19 din prezentele concluzii.

75 — Teritoriul Benelux format din „teritoriul Regatului Belgiei, al Marelui Ducat al Luxemburgului și al Regatului Țărilor de Jos în Europa”, potrivit articolului 1.16 din CBPI.

76 — A se vedea Hotărârea din 7 septembrie 2006, *Bovemij Verzekeringen* (C-108/05, EU:C:2006:530, punctul 20 și jurisprudența citată), în care Curtea a amintit că, „[i]n ceea ce privește mărcile înregistrate la Biroul Benelux pentru Mărci [devenit Organizația Benelux a Proprietății Intelectuale], teritoriul Benelux trebuie asimilat teritoriului unui stat membru, articolul 1 din [Prima Directivă 89/104/CEE a Consiliului din 21 decembrie 1988 de apropiere a legislațiilor statelor membre cu privire la mărci (JO 1989, L 40, p. 1, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 92)] asimilând aceste mărci cu cele înregistrate într-un stat membru” (sublinierea noastră). A se vedea de asemenea prin analogie Hotărârea din 11 august 1995, *Roders și alții* (C-367/93-C-377/93, EU:C:1995:261, punctul 20), în care Curtea a reținut că „teritoriile Belgiei, ale Țărilor de Jos și al Luxemburgului trebuie considerate un teritoriu unic în ceea ce privește accizele cu privire la vinuri [dat fiind că o] convenție [încheiată între aceste țări] a unificat ratele și criteriile accizelor” în acest domeniu (sublinierea noastră).

77 — Cu privire la distincția dintre regimul brevetului european și cel al unui titlu unitar, precum și impactul acesteia în materie de competență judiciară, a se vedea Raportul Schlosser (*op. cit.*, p. 123).

78 — Acest titlu este eliberat, desigur, în urma unei proceduri unice desfășurate de Oficiul Brevetului European din München, însă conferă titularului său, în mod simultan în statul sau în diferitele state desemnate de deponent, aceleași drepturi pe care i le-ar conferi un brevet național eliberat în fiecare dintre aceste state contractante (a se vedea articolele 2, 3, 64 și 79 din Convenția de la München).

58. Tocmai în considerarea faptului că normele de competență instituite prin Convenția de la Bruxelles și preluate în Regulamentul nr. 44/2001 nu sunt perfect adaptate particularităților titlurilor de proprietate intelectuală cu caracter unitar, au fost adoptate norme de competență specifice pentru titlurile de acest tip care au fost create la nivelul Comunității Europene, apoi la nivelul Uniunii Europene. Aceasta a fost situația pentru „desenele și modelele industriale comunitare”⁷⁹, pentru „marca comunitară” devenită recent „marca Uniunii Europene”⁸⁰, precum și pentru „brevetul european cu efect unitar”⁸¹.

59. În observațiile sale scrise, Comisia afirmă că aceste „regimuri derogatorii nu au totuși drept efect faptul că instanța competentă ar putea fi cea a unui stat membru în care dreptul de proprietate intelectuală nu este valabil”⁸². În ceea ce ne privește, vom sublinia că dispozițiile în discuție și în special cele referitoare la validitatea unei mărci a Uniunii Europene conduc la o înlăturare totală a normei enunțate la articolul 22 punctul 4 din acest regulament, în sensul că prevăd competența unui oficiu centralizat, pentru cererile de nulitate introduse cu titlu principal, și a instanțelor specializate, pentru cererile de nulitate prezentate cu titlu reconvențional – în special în cadrul unei acțiuni în contrafacere –, instanțe care sunt, în principiu, cele ale statului membru în care pârâtul are domiciliul⁸³.

60. La fel ca și Comisia, recunoaștem că, în măsura în care conduce la concluzia că instanțele a trei state membre ale Uniunii au aceeași vocație de a fi competente să soluționeze o acțiune în nevaliditatea unei mărci Benelux, interpretarea strictă a articolului 22 punctul 4 menționat propusă aici oferă un rezultat care nu este „optim” în raport cu obiectivele Regulamentului nr. 44/2001⁸⁴. Totuși, în ipoteza în care acest regulament ar fi considerat aplicabil unei asemenea acțiuni, această interpretare se impune, în opinia noastră, atât în raport cu modul de redactare, cât și cu temeiurile articolului 22 punctul 4 din acesta, și ca urmare a atributelor speciale ale titlului de proprietate intelectuală vizat aici⁸⁵.

79 — A se vedea Regulamentul (CE) nr. 6/2002 al Consiliului din 12 decembrie 2001 **privind desenele sau modelele industriale comunitare** (JO 2002, L 3, p. 1, Ediție specială, 13/vol. 33, p. 70), ale cărui articole 79-94 stabilesc normele de „competență și [de] procedură în ceea ce privește acțiunile în justiție în domeniul desenelor și modelelor industriale comunitare”, coroborându-le cu dispozițiile Convenției de la Bruxelles.

80 — A se vedea Regulamentul 2015/2424 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2015 **de modificare a Regulamentului (CE) nr. 207/2009 privind marca comunitară și a Regulamentului (CE) nr. 2868/95 al Comisiei de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 40/94 al Consiliului privind marca comunitară și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 2869/95 al Comisiei privind taxele care trebuie plătite Oficiului pentru Armonizare în cadrul Pieței Interne (mărci, desene și modele industriale)** (JO 2015, L 341, p. 21), intrat în vigoare la 23 martie 2016. În special, articolul 1 punctele 90-96 din Regulamentul nr. 2015/2424 modifică articolele 94-108 din Regulamentul nr. 207/2009, care stabileau normele de „competență și [de] procedură în ceea ce privește acțiunile în justiție în domeniul mărcilor comunitare”, arătând în special în ce măsură Regulamentul nr. 44/2001 era aplicabil în materie [conform considerentelor (16) și (17) ale Regulamentului nr. 207/2009].

81 — Modificările introduse în Regulamentul nr. 1215/2012 prin Regulamentul nr. 542/2014 (a se vedea punctul 10 din prezentele concluzii) sunt expuse în considerentele (1)-(12) ale acestuia din urmă. A se vedea de asemenea „Commentaire des articles 71 bis et suiv. du règlement n° 1215/2012” de Mankowski, P., în *European Commentaries on Private International Law*, vol. I, *Brussels Ibis Regulation*, Magnus, U., și Mankowski, P. (sub coordonarea lui Otto Schmidt, Köln, 2016, p. 1075 și urm.

82 — În această privință, Comisia face trimitere printre altele la articolul 97 din Regulamentul nr. 207/2009, precum și la articolele 71a și 71b din Regulamentul nr. 1215/2012 rezultate din Regulamentul nr. 542/2014.

83 — Cu privire la toate aceste norme de competență specifice, al căror conținut este complex, a se vedea în special Beraudo, J.-P., și Beraudo, M.-J., „Convention de Bruxelles, conventions de Lugano et règlement (CE) n° 44/2001”, *JurisClasseur Europe*, fascicula 3010, 2015, punctul 66 și urm.; Gaudemet-Tallon, H., *Compétence et exécution des jugements en Europe*, LGDJ-Lextenso, Issy-les-Moulineaux, ediția a cincea, 2015, punctul 118 și urm.

84 — Comisia admite că aplicarea Regulamentului nr. 44/2001 ar lăsa reclamantului posibilitatea de a alege să nu cadreze perfect cu obiectivele acestui instrument și ar genera o previzibilitate mai redusă decât atunci când normele prevăzute la articolul 4.6 din CBPI ar fi respectate, din moment ce acestea din urmă ar fi condus, în majoritatea cazurilor, la competența exclusivă a unei singure instanțe. Or, amintim că, potrivit considerentelor (11) și (15) ale acestui regulament, acesta urmărește să asigure, în principiu, că „[n]ormele de competență [prezintă] un mare grad de previzibilitate” și să „se reducă la minimum posibilitatea apariției procedurilor concurente”.

85 — Beraudo, J.-P., și Beraudo, M.-J., *op. cit.*, consideră de asemenea că, atunci când, în temeiul unui instrument internațional, cererea depusă într-un stat sau la un oficiu internațional conduce la eliberarea unui titlu în mai multe state, instanțele din fiecare stat pentru care a fost eliberat titlul au competență exclusivă să soluționeze contestațiile cu privire la înregistrarea sau validitatea sa în acest stat (a se vedea punctul 51 *in fine*).

61. De altfel, considerăm că această constatare negativă trebuie nuanțată, întrucât este probabil ca, în practică, *rechtbank Den Haag* (Tribunalul din Haga) – precum în litigiul principal – să fie sesizat adeseori în temeiul locului depunerii și/sau al înregistrării mărcii Benelux în cauză⁸⁶. Considerăm că faptul că reclamantul poate alege să sesizeze instanțele unuia sau altuia dintre aceste trei state ar putea obliga, desigur, pârâtul să pledeze într-o limbă pe care nu o stăpânește și să conducă la un risc de „forum shopping”. Totuși, această posibilitate de a alege produce consecințe materiale care sunt mai puțin pregnante în contextul special al mărcii Benelux decât ca regulă generală, în măsura în care regimul juridic aplicabil acesteia a fost armonizat în întregime între aceste state membre și face obiectul unei interpretări uniforme⁸⁷.

c) Cu privire la imposibilitatea de a recurge în mod suplimentar la articolul 4.6 din CBPI

62. Pentru a depăși limitele la care ar conduce eventuala aplicare a articolului 22 punctul 4 din Regulamentul nr. 44/2001 în cazul unui litigiu cu privire la un titlu de proprietate intelectuală cu efect unitar precum marca Benelux⁸⁸, instanța de trimitere are în vedere posibilitatea de a recurge, cu titlu adițional se pare, la seria de norme de „competență teritorială” care figurează la articolul 4.6 din CBPI, pentru a stabili care dintre cele trei state ale Benelux deține mai precis competența judiciară în acest domeniu⁸⁹.

63. Cu titlu introductiv, subliniem că articolul 4.6 din CBPI enunță norme de competență în cascadă⁹⁰ care sunt, în ceea ce privește substanța lor, diferite în mod fundamental de norma de competență cu caracter exclusiv care figurează la articolul 22 punctul 4 din Regulamentul nr. 44/2001. Adăugăm că, potrivit unei jurisprudențe constante, dispozițiile Regulamentului nr. 44/2001, precum articolul 22 punctul 4 din acesta, trebuie să facă obiectul unei interpretări efectuate în mod autonom, iar nu printr-o trimitere la dreptul statelor membre⁹¹.

64. De altfel, considerăm că orice trimitere, chiar și cu titlu suplimentar, la această dispoziție a CBPI trebuie exclusă în ipoteza în care Curtea ar statua că aceasta trebuie înlăturată de Regulamentul nr. 44/2001 în temeiul articolului 71 din acesta. Astfel, ar avea atunci vocație de a se aplica doar dispozițiile Regulamentului nr. 44/2001 pentru soluționarea conflictelor de competență și chiar a conflictelor de proceduri care pot fi generate de un litigiu precum cel principal.

65. Faptul că instanțele unuia sau altuia dintre statele Benelux ar putea, în opinia noastră, să fie sesizate fără deosebire de reclamant, în cazul în care articolul 22 punctul 4 din regulamentul menționat ar trebui aplicat unui asemenea litigiu, generează dificultăți care nu sunt totuși insurmontabile, întrucât acest regulament conține el însuși soluții care permit remedierea acestora. Astfel, în cazul unor proceduri concurente, competența internațională ar fi astfel repartizată între

86 — Această probabilitate privește faptul că OBPI s-a stabilit la Haga, unde depunerea cererilor de înregistrare a unei mărci Benelux se poate efectua fie în mod direct, fie prin intermediul unei administrații naționale, care trebuie să transmită în acest caz la OBPI depunerea pe care a primit-o [articolul 2.5 alineatele (1) și (4) din CBPI]. De altfel, pentru a evita o asemenea concentrare a competenței judiciare, statele Benelux au adoptat seria de norme reproduse la articolul 4.6 din CBPI (a se vedea nota de subsol 49 din prezentele concluzii).

87 — Astfel, conform articolului 6 din Tratatul privind instituirea și statutul Curții de Justiție din Benelux (a se vedea nota de subsol 13 din prezentele concluzii) și articolului 1.15 din CBPI, curtea respectivă poate și chiar trebuie să fie sesizată de instanțele celor trei state ale Benelux cu aspecte referitoare la interpretarea preliminară a dispozițiilor acestui din urmă instrument.

88 — Cu privire la aceste limite, a se vedea în special nota de subsol 84 din prezentele concluzii.

89 — Cu privire la eventuala aplicare a dispozițiilor articolului 4.6 din CBPI în mod complementar în raport cu cele ale Regulamentului nr. 44/2001, a se vedea Schaafsma, S.J., *op. cit.*, punctul 9.

90 — Al cărui conținut este rezumat la nota de subsol 48 din prezentele concluzii.

91 — A se vedea, cu privire la articolul 16 alineatul (4) din Convenția de la Bruxelles, care echivalează cu articolul 22 punctul 4 din Regulamentul nr. 44/2001, Hotărârea din 15 noiembrie 1983, Duijnsteer (288/82, EU:C:1983:326, punctele 16-19), și Hotărârea din 13 iulie 2006, GAT (C-4/03, EU:C:2006:457, punctul 14), precum și, prin analogie, cu privire la articolul 22 punctul 1 din regulamentul menționat, Hotărârea din 17 decembrie 2015, Komu și alții (C-605/14, EU:C:2015:833, punctul 23).

aceste trei state în funcție de regula care acordă prioritate „primei instanțe sesizate” care este enunțată la articolele 27-30 din același regulament, care reglementează cazurile de litispendență și de conexitate care pot surveni între instanțele statelor membre⁹², și aceasta în lumina jurisprudenței Curții aferente articolelor menționate⁹³.

66. Prin urmare, în ipoteza în care Curtea ar considera necesar să se pronunțe cu privire la a doua și a treia întrebare preliminară, ar fi necesar, în opinia noastră, să se declare că articolul 22 punctul 4 din Regulamentul nr. 44/2001 trebuie interpretat în sensul că, pentru soluționarea unui litigiu transfrontalier având ca obiect înregistrarea sau validitatea unei mărci Benelux, sunt competente instanțele fiecăruia dintre cele trei state membre pe teritoriul cărora acest titlu de proprietate intelectuală își produce efectele și trebuie protejat în mod uniform, și anume Regatul Belgiei, Marele Ducat al Luxemburgului și Regatul Țărilor de Jos.

V – Concluzie

67. Având în vedere considerațiile ce precedă, propunem Curții să răspundă la întrebările preliminare adresate de rechtbank Den Haag (Tribunalul din Haga, Țările de Jos) după cum urmează:

„Articolul 71 din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială trebuie interpretat în sensul că, în ipoteza în care un litigiu transfrontalier intră atât în domeniul de aplicare al acestui regulament, cât și în domeniul de aplicare al Convenției Benelux în materie de proprietate intelectuală (mărci și desene sau modele industriale), semnată la Haga la 25 februarie 2005, un stat membru poate, conform articolului 71 alineatul (1) din regulamentul menționat, să aplice normele de competență judiciară prevăzute la articolul 4.6 din această convenție.”

92 — A se vedea de asemenea considerentul (15) al Regulamentului nr. 44/2001. În special, articolul 29 din acest regulament prevede că, „[d]acă acțiunile intră în competența exclusivă a mai multor instanțe”, astfel cum ar putea fi cazul în situația în care articolul 22 punctul 4 din regulamentul menționat s-ar aplica unui litigiu privind o marcă Benelux, „orice instanță, alta decât cea care a fost sesizată inițial, își declină competența în favoarea acesteia din urmă”.

93 — A se vedea în special, în ceea ce privește coroborarea unei norme de competență exclusivă prevăzută la articolul 22 din acest regulament cu norma aferentă litispendenței prevăzute la articolul 27 din acesta, Hotărârea din 3 aprilie 2014, Weber (C-438/12, EU:C:2014:212, punctul 48 și urm.).